

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра естрадно-вокального мистецтва

ЗАТВЕРДЖЕНО:

проректором з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

«_30_» серпня 2024 р.

**СЦЕНІЧНА ПЛАСТИКА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань:	02 Культура і мистецтво
Спеціальність:	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма:	«Естрадний спів»
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

РОЗРОБНИК:

кандидат мистецтвознавства, доцент
кафедри естрадно-вокального мистецтва

Сергій ЛАЗАНОВСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри естрадно-вокального мистецтва,
протокол №1 від «29» серпня 2024 р.
Завідувач кафедри

Наталія ТОЛОШНЯК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПІ

Наталія ТОЛОШНЯК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради,
протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

e-mail	serhii.s.lazanovskyi@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра естрадно-вокального мистецтва, ауд. 608
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/serhiy-lazanovskyu
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=4727

Анотація навчальної дисципліни. Курс «Історія естрадно-вокального мистецтва» уведений до вибіркової складової освітньо-професійної програми «Естрадний спів». Засвоєння дисципліни дає змогу здобувачам вищої освіти оволодіти знаннями з історії українського вокального естрадного мистецтва; виявляти власне критичне відношення до жанрової стилістики сучасного естрадного мистецтва; володіти навичками роботи з історичною науковою, енциклопедичною, довідковою, популярною та методичною літературою, інтернет-ресурсами; володіти теоретичним знаннями з історії естради для формування власної професійної підготовки та ефективного використання знань у соціальній та музично-педагогічній діяльності.

Мета дисципліни: розкриття творчих здібностей і розвиток психофізичних можливостей природного апарата студентів, виховання пластичної культури виконавця, набуття початкових вмінь підвищувати і творчо використовувати пластичну виразність виконавців.

Завдання дисципліни: всебічний розвиток тіла шляхом різноманітних тренувань, усунення індивідуальних фізичних і психічних недоліків, розширення діапазону рухових можливостей, уміння видобувати пластичні фрази і діалог з партнером на основі набутих навичок.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- Закони руху на сцені;
- Закони управління апаратом втілення;
- Методику виконання комплексу вправ фізичного тренінгу.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **уміти:**

- Скласти і виконувати комплекс вправ фізичного тренінгу;
- Виконувати вправи для розвитку координації рухів;
- Виконувати спеціальні вправи для розвитку виразності рук;
- Опановувати нові рухи, набувати нові вміння і навички в процесі тренінгу;
- Розширяти діапазон рухових можливостей;
- Користуватися своїм фізичним апаратом (руховими вміннями і навичками) для досягнення творчої мети.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Естрадний спів», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» 01 вересня 2024 року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
<p>ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 7. Здатність бути критичним та самокритичним.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї.</p>	<p>РН 3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.</p>
<p>СК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.</p> <p>СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.</p> <p>СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.</p> <p>СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.</p>	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2-3		
Семестр	3,4,5,6		
Кількість кредитів ECTS	Денна форма		Заочна форма
	9		9
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	практичні	114	24
Самостійна робота		156	246
Форма підсумкового контролю	Залік		

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем практичного матеріалу.

Тема 1. Пластична виразність. Скульптурність тіла в русі і статиці (18 год)

Поняття Скульптурності. Естетичні вимоги до будови тіла і осанки виконавця. Найпоширеніші недоліки осанки і засоби їх ліквідації. Характерність ходи і статичних положень тіла. Швидкість. Темп. Поняття про шість швидкостей. Актор-вокаліст як об'єкт уваги глядачів. М'язи та увага. Вправи на свободу м'язів. Тренування дихання у гімнастичних вправах. Зміцнення м'язів тулуба, розвиток гнучкості суглобів, виправлення постав, розвиток пам'яті на рухи. Пластична партитура ролі.

Питання для самостійного вивчення: практичні завдання. Вправи на вдосконалення пластичних навичок – 2 год (1, 2).

Тема 2. Крупний план руху (18 год)

Композиційні прийоми побудови руху – ексцентричний і концентричний, їх змістовий та емоційний ефекти. Розвиток всіх частин тіла та залежність кожного руху від положень тіла. Навички керування інерціями тіла, опанування необхідної постави та ходи. Рівновага.

Питання для самостійного вивчення: засвоєння вправ на зосередження уваги – 2 год (3, 4, 8).

Тема 3. Жест як один із засобів вираження дії (14 год)

Єднання форми і змісту жесту. Сила, швидкість, амплітуда руху. Емоційна виразність жесту. Жест – ілюстративний, семантичний, емоційний. Сценічний жест як основа словесної і фізичної дії. Координація. Суміжні поняття: дисонанс, стереотип, затиск, пластична партитура ролі. Розвиток рухливості суглобів пальців, кистей, ліктів плечового поясу, а також розминка м'язових груп кистей передпліч, плечей.

Питання для самостійного вивчення: вдосконалення пластики жесту – 2 год (4, 5, 7).

Тема 4. Шляхи удосконалення пластики рук та ніг (14 год)

Ритмічність, спритність, координація – базові вправи на розвиток пластичності рук та ніг. Позичії ніг в положення сидючи, стоячи та в русі. Виразні пластичні рухи тіла в п'єсі, як основний елемент передавання емоцій. Опрацювання затисків. Вивільнення рук та ніг. Стилізовані рухи, що імітують пересування в просторі.

Питання для самостійного вивчення: вироблення характерності постави рук та ніг у відповідному емоційному стані – 2 год **(2, 3, 4)**.

Тема 5. Розвиток ритмічності (18 год)

Розвиток ритмічності як здатність людини створювати, виявляти і відчувати ритм. Засоби створення сценічного самопочуття. Вправи та етюди на сценічну дію. Суміжні поняття ритм, темп, метр в різних видах мистецтва. Групова ритмічна пластична імпровізація – найбільш складний процес пластичного виховання актора-вокаліста.

Питання для самостійного вивчення: засвоєння вправ на творчу фантазію – 2 год **(1,2,6,7)**.

Тема 6. Особливості побутової пластики рухів (12 год)

Особливі навички поводження з елементами аксесуарів на вулиці, в гостях, вдома. Виявлення характеру через предмет. Соціальний зміст етикету і форми його виявлення. Історична конкретність у зображенні епохи і міра художньої умовності в реалістичному театрі. Особливості користування речами світської необхідності : головним убором, тростиною, віялом, рукавичками, парасолькою.

Питання для самостійного вивчення: засвоєння вправ з користуванням різноманітними аксесуарами – 2 год **(6, 8)**.

Тема 7. Сценічні стрибки(10 год)

Розвиток сили в акробатичних вправах. Тренування вестибулярного апарату. Тренування швидкості реакцій у вправах зі змінним темпом виконання. Підготовка до засвоєння теми пластичних трюків

Питання для самостійного вивчення: Засвоєння вправ із сценічного перенесення людини – 2 год **(8, 10)**.

Тема 8. Сценічні падіння (10 год)

Основні технічні прийоми падіння на сцені: підготовчі рухи, приземлення на м'язові подушки, оберігання від пошкодження суглобів та голови.

Створення ефекту падіння при обмеженій затраті сил. Відтворення положень тіла після падіння відповідно до аналогії з реальними падіннями, розслаблення в момент приземлення. Ефект падіння - амплітуда і швидкість.

Питання для самостійного вивчення: відпрацювання необхідних елементів для виконання сценічних падінь – 2 год **(9, 10)**

Зміст самостійної роботи студентів

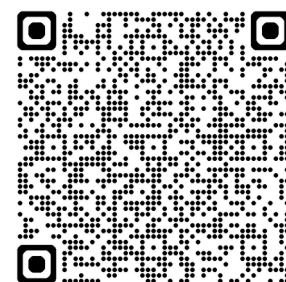
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год., у т. ч. :	156	246
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	84	112
Підготовка до семінарських занять	26	62
Підготовка до поточного контролю	20	30
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	26	42

ПОЛІТИКА КУРСУ

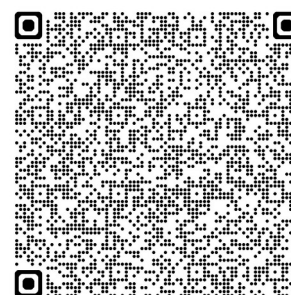
1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

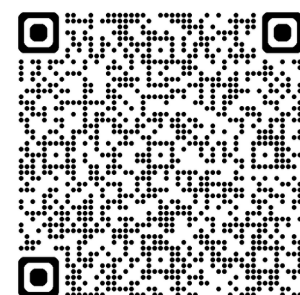
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні та семінарські заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища,

професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

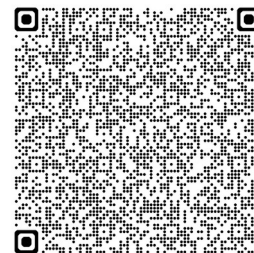
6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та семінарських занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Перелік електронних та інших ресурсів	Умови перезарахування
Участь у всеукраїнській або міжнародній науковій конференції (мистецького спрямування).	За підтвердження участі з доповіддю (або публікації тез) може бути перезараховано практичне заняття на одну з тем: Тема 4. Шляхи вдосконалення пластики рук та ніг або Тема 5. Розвиток ритмічності.
курс «Академічна доброчесність в університеті» (Платформа ВУМ online).	За наявністю сертифікату може бути перезараховано практичне заняття на одну з тем: Тема 7. Сценічні стрибки або Тема 8. Сценічні падіння.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного

мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	Методи навчання	Метод оцінювання
РН 3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	<ul style="list-style-type: none"> – вербальний метод (пояснювання завдань, дискусія, співбесіда тощо); – практичний метод (практичні завдання, демонстрація практичних постановок, захист творчих ідей); – наочний метод (ілюстративний та демонстративний); – проєктний метод (творча робота, робота у виставах). 	<p><i>Поточний контроль:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - усне опитування; - презентація творчих робіт; - самоконтроль. <p><i>Підсумковий контроль:</i> залік</p>

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – «2»;

«3»; «4»; «5». У разі відсутності студента на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «0» (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

Оцінки повинні відповідати таким критеріям:

«відмінно» – здобувач глибоко і обґрунтовано розкриває зміст всіх питань щодо теми, яка обговорюється на занятті, точно і повно дає визначення термінів і понять, логічно аналізує та оцінює явища і події з історії української вокальної естради. Виявляє самостійне, творче ставлення до концептуальних положень, підходів та принципів, переконливо аргументує власну позицію. Виявляє сформовану здатність до пошуку та використання додаткових джерел і матеріалів. Проявляє розуміння історичних тенденцій розвитку естрадно-вокального виконавства;

«добре» – здобувач обґрунтовує провідні теоретичні положення, класифікує історичні тенденції та стилістичні течії мистецтва пісенної естради, проявляє власне ставлення до них. Виявляє здатність логічного викладу основних знань та використання засвоєних знань з незначними помилками. Аргументує наведені твердження та висновки, застосовуючи засвоєний теоретичний матеріал. Виявляє здатність до пошуку та використання додаткових джерел і матеріалів;

«задовільно» – здобувач частково відтворює зміст програмного матеріалу. Фрагментарно висвітлює теоретичні положення, класифікації, концептуальні ідеї, визначає сутність окремих термінів та понять. Нелогічно будує свою відповідь та недостатньо її обґрунтовує. Виявляє поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, як результат – недостатньо глибоке засвоєння навчального матеріалу та недостатньо розкриті питання теми;

«незадовільно» – відповіді здобувача мають репродуктивний характер. Він неефективно використовує знання, поверхово викладає програмний матеріал, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Нелогічно будує свою відповідь та не обґрунтовує її. Студент не використовує додаткові джерела і матеріали; слабо орієнтується в історичних етапах розвитку вокально-естрадного мистецтва, має нечіткі уявлення про категоріальний апарат.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (залік) студент може отримати 40 балів. Студенти,

які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з Шкалою оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Абрамович О., Кудренко А. Сценічна пластика в контексті сучасного акторського мистецтва. *Молодий вчений*. 2019. С. 133–136.
2. Опанасюк В. А. Пластичне виховання : навчально-методичний посібник. Рівне : РДІК, 1997. 115 с.
3. Сварник Б. В. Поезія фізичного вираження Е. Декру в контексті формування сучасного мистецтва пантоміми. *Мистецтвознавство*. №2. 2018. С. 148–153
4. Сценічний рух як складова професійної підготовки студентів спеціальності акторська майстерність Бусол А. В., Бусол В. А.,

Кроншталь Г. С., Цибульський М. Г. *Фізична культура, спорт і здоров'я нації* :зб. науков. праць. Вінниця : Планер. Вип. 17. 2014. С. 34–40.

Додаткова література

5. Барретт Ф. Л. Як народжуються емоції. Київ, Видавництво «Клуб сімейного дозвілля», 2018. 480 с
6. Ігнатенко І.В. Етнологія для народу. *Свята, традиції, звичаї, обряди, прикмети, вірування українців: науково-популярне видання*. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. 320 с
7. Абрамович, О., Кудренко, А. Сценічна пластика в контексті сучасного акторського мистецтва, 2019. *Молодий вчений*, 9 (73), 133-136.

Електронні інформаційні ресурси

8. Координація рухів: види, як розвивати, комплекс вправ для координації. Lifefacker : веб-сайт. URL: <https://bit.ly/3ARqVnu>
9. Сценічне падіння. Um.co.ua : веб-сайт. URL: <http://um.co.ua/3/3-6/3-68771.html>
10. Практичний тренінг : URL <https://www.youtube.com/watch?v=QmA-NOOGiSk>